

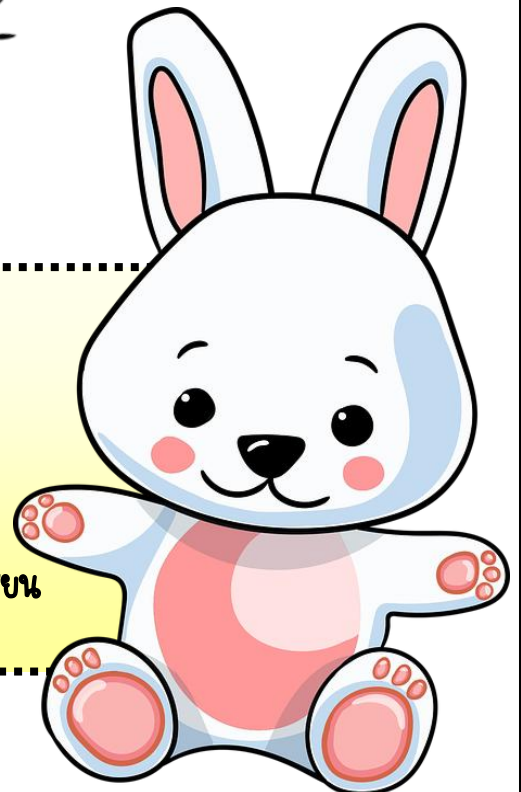
เรียนไทย แบบย่อ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

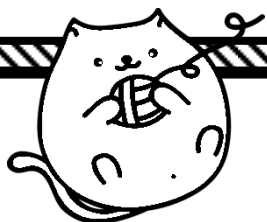
- สรุปเนื้อหาวิชาภาษาไทยตามตัวชี้วัด ป.๔
- แบบฝึกหัดย่อยให้นักเรียนทดลองทำ
- เฉลยแบบฝึกหัดที่เข้าใจง่าย
- เหมาะสำหรับทำเป็นการบ้านหรือทำในชั่วโมงเรียน

ชื่อ.....เลขที่.....

โรงเรียน.....

ครูผู้สอน.....

สารบัญ

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง	๑
คำควบกล้ำ	๒
อักษรนำ	๓
คำที่มีตัวการันต์	๔
มาตราตัวสะกด	๕
คำเป็น คำตาย	๖
การอ่านจับใจความสำคัญ	๗
ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๘
การคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	๙
การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๐
การคัดลายมือ	๑๑
การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	๑๒
การเขียนย่อความ	๑๓
การเขียนจดหมาย	๑๔
การเขียนบันทึกและเขียนรายงาน	๑๕
การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑๖
การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู	๑๗
คำนาม	๑๘
คำสรรพนาม	๑๙
คำกริยา	๒๐
การใช้พจนานุกรม	๒๑
ประโยคสามัญ (ประโยค ๒ ส่วน ๓ ส่วน)	๒๒
คำคล้องจอง	๒๓
กลอนสี่	๒๔
คำขวัญ	๒๕
สำนวนไทย	๒๖
ภาษาถิ่น	๒๗
ข้อคิดจากนิทานพื้นบ้าน	๒๘
เพลงพื้นบ้าน	๒๙
ท้องจำบทอาขยาน	๓๐

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว เป็นการอ่านถ้อยคำที่เรียบเรียงไว้ด้วยการออกเสียง มีการแบ่งจังหวะให้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน เพื่อถ่ายทอดความรู้และอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วเรื่อง โยคีแห่งเกาะแก้วพิสดาร

โยคีแห่งเกาะแก้วพิสดาร

โยคีหรือพระฤาษี เป็นนักบวชชรา ถือนิธิบูชาไฟ มีอายุได้พันปีเศษ บำเพ็ญศีลอยู่ที่เกาะแก้วพิสดารมาเป็นเวลานาน มีมนต์วิเศษหลายอย่าง สามารถปราบภูตผีปีศาจได้ พวกเรือแตกหลายชาติหลายภาษา เช่น แขนง จีน ฝรั่งเศส ไทย ขวา มาอาศัยอยู่ด้วยนับร้อยคน คนเหล่านั้นตอบแทนคุณด้วยการดูแลปรนนิบัติรับใช้โยคี เมื่อพระอภัยมณีกับสินสมุทร พากันหนีนางผีเสื้อสมุทรมาถึงเกาะแก้วพิสดาร โยคีก็ให้อาศัยอยู่ด้วย ครั้นคนทั้งสองจากไป โยคีก็ช่วยดูแลนางเงือกภรรยาคนหนึ่งของพระอภัยมณี จนนางคลอดลูกชื่อว่าสุดสาคร โยคีก็ได้ช่วยเลี้ยงดูจนเติบโตพร้อมทั้งสั่งสอนวิชาความรู้และมอภของวิเศษต่างๆ ให้

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เป็นการอ่านถ้อยคำที่เรียบเรียงไว้ในบทประพันธ์ มุ่งอ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ซึ่งต้องอาศัยลีลา จังหวะ และท่วงทำนองตามลักษณะของบทประพันธ์ชนิดนั้น ๆ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การอ่านบทร้อยกรองทำนองเสนาะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

สุดสาครเข้าเมืองการเวก

บัดเดี๋ยวดัง/หึ่งแห่ง/วังเวงแว่ว
เห็นโยคี/ขี้น/พุ่งออกมา
แล้วสอนว่า/อย่าไว้/ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์/พันเกี่ยว/ที่เลี้ยวลด
มนุษย์นี้/ที่รักอยู่/สองสถาน
ที่พึงหนึ่ง/พึงได้/แต่กายตน
แม้ใครรัก/รักมั่ง/ซังซังตอบ
รู้สิ่งใด/ไม่สู้/รู้วิชา
จงคิดตาม/ไปเอา/ไม่ทำเกิด
พอเสร็จคำ/ล้ำแดง/แจ้งคดี

สะดุ้งแล้ว/เหลียวแล/ชะงัดหา
ประคองพา/ขึ้นไปจน/บนบรรพต
มันแสนสุด/ลึกล้ำ/เหลือกำหนด
ก็ไม่คด/เหมือนหนึ่งใน/น้ำใจคน
บิดา/มารดารัก/มักเป็นผล
เกิดเป็นคน/คิดเห็น/จึงเจรจา
ให้รอบคอบ/คิดอ่าน/นะหลานหนา
รู้รักษา/ตัวรอด/เป็นยอดดี
จะประเสริฐ/สมรัก/เป็นศักดิ์ศรี
รูปโยคี/หายวับ/ไปกับตา

คะแนน

คำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์ และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน มี ๒ ชนิด ได้แก่

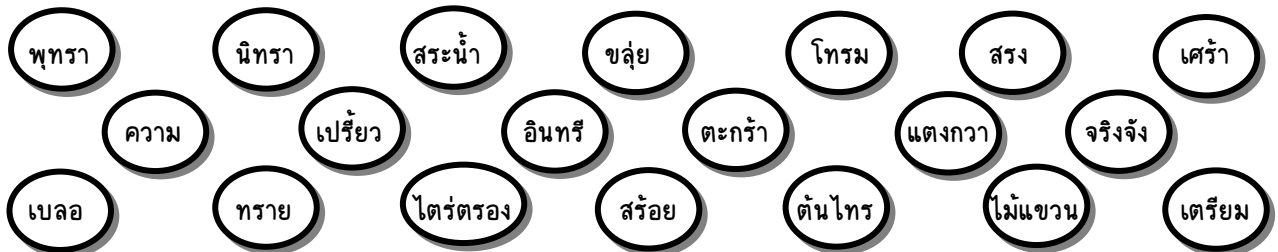
คำควบกล้ำแท้ : คำที่พยัญชนะตัวหน้าเป็น ก ข ค ต ป ผ พ ตัวหลังเป็น ร ล ว
เช่น ควาย กลอง ปลา ขวาง พร้อม
คำควบแท้ที่มาจากภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ดร ทร บร พร บล พล
เช่น พรี บลีก ครีม แทรกเตอร์ บรันดี

คำควบกล้ำไม่แท้ : คำที่พยัญชนะตัวหน้าเป็น จ ช ศ ส ตัวหลังเป็น ร
แต่ออกเสียงพยัญชนะหน้าตัวเดียว เช่น จริง ชัวร์ ศร้า สริม
: คำที่พยัญชนะตัวหน้าเป็น ท ตัวหลังเป็น ร จะออกเสียงเป็น ช
เช่น ทรวด-ชวด ทรง-ชง ทราบ-ชาบ ทราย-ชาย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำต่อไปนี้ เติมลงในขวดคำควบกล้ำแท้หรือคำควบไม่แท้

คำควบกล้ำแท้

คำควบกล้ำไม่แท้

คะแนน

อักษรนำ

อักษรนำ คือ พยัญชนะที่วางไว้ข้างหน้าตัวอื่นแล้วทำให้ตัวที่ตามมามีเสียงวรรณยุกต์เหมือนตัวนำ แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

แบบไม่ออกเสียงตัวนำ

- อ นำ ย ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก
- ห นำ อักษรต่ำ เวลาอ่านออกเสียงรวมกันเป็นคำเดียว ได้แก่ หญิง หยิบ เหวน หรุ หนี หมี เห้ง ไหล

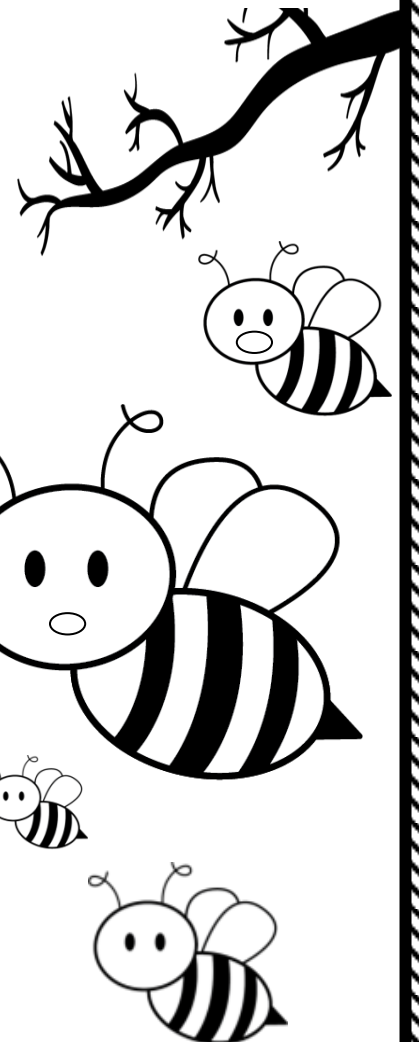
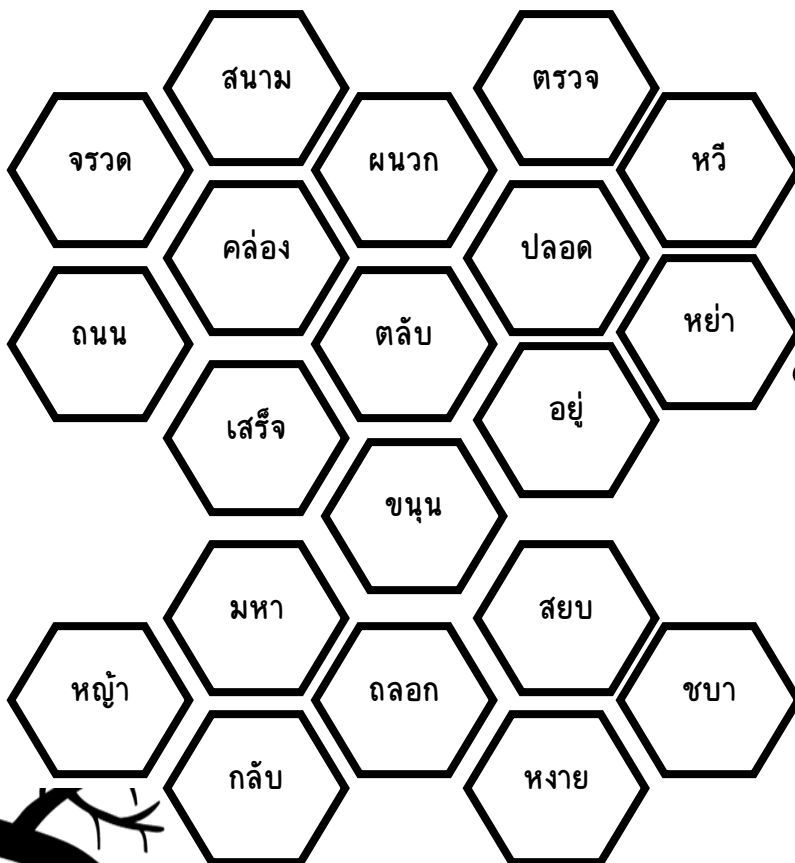
แบบออกเสียงตัวนำ

- พยางค์แรกออกเสียง อะ กึ่งเสียง พยางค์หลังอ่านออกเสียงเหมือน ห นำ
เช่น ขนมห อ่านว่า ขะ - หนม ตลาด อ่านว่า ตะ - หลาด

คำชี้แจง

ให้นักเรียนระบายสีเหลืองตรงคำที่มีอักษรนำ และระบายสีคำตรงคำที่ไม่มีอักษรนำ

คะแนน

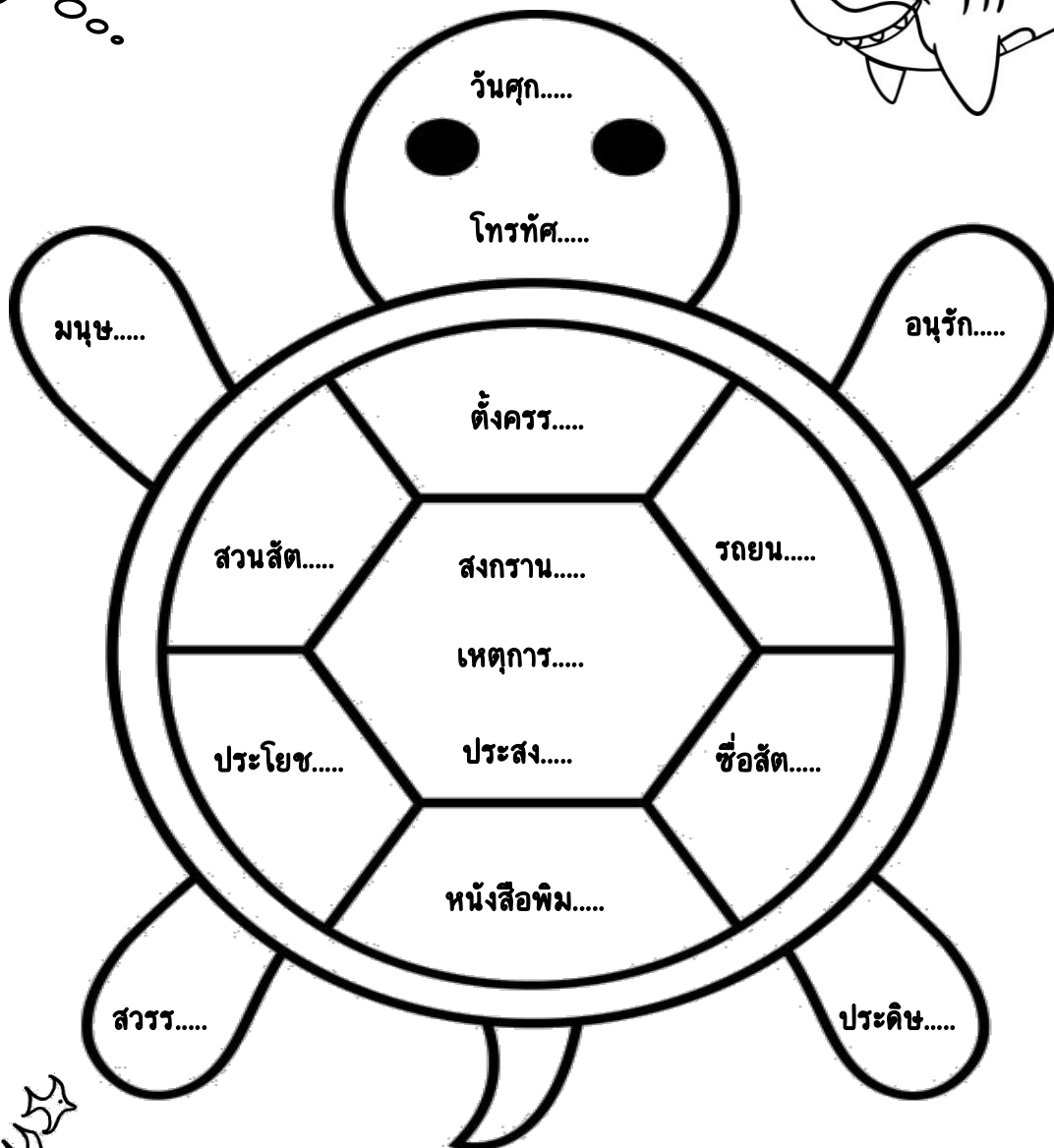
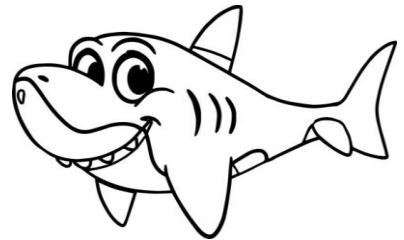
คำที่มีตัวการ์นต์

ตัวการ์นต์ คือ คำที่มีไม้ทันทฆาต กำกับ (´) กำกับอยู่บนพยัญชนะ
เพื่อแสดงให้รู้ว่าไม่ต้องอ่านออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น
เช่น พยัคฆ์ (พะ-ยั้ก) เควาะห์ (เคาะะ) มนุษย์ (มะ-นุ้ด)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมตัวการ์นต์ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

คะแนน

มาตราตัวสะกด

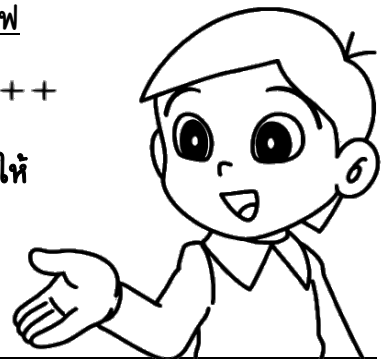
ตัวสะกด คือ พยางค์ที่ผสมอยู่ข้างหลังคำหรือพยางค์ในแม่ ก กา เช่น มีด ฝัก ปูน
 ตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา มี ๔ แม่ คือ กง กม เกย และเกอว
 ตัวสะกดที่ไม่ตรงตามมาตรา มี ๔ แม่ ได้แก่

- แม่กก ใช้ ก ข ค ฆ สะกด เช่น เลข วิหค เมฆ
- แม่กค ใช้ จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ด ต ถ ท ธ ศ ษ ส สะกด เช่น ตรว กัา อิฐ
- แม่กน ใช้ น ญ ณ ร ล ฬ สะกด เช่น วิญญาณ กาลวาฬ
- แม่กบ ใช้ บ ป พ ฟ ภ สะกด เช่น บาป ลาภ กราฟ

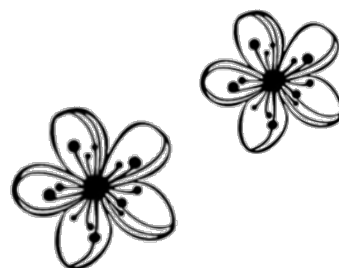
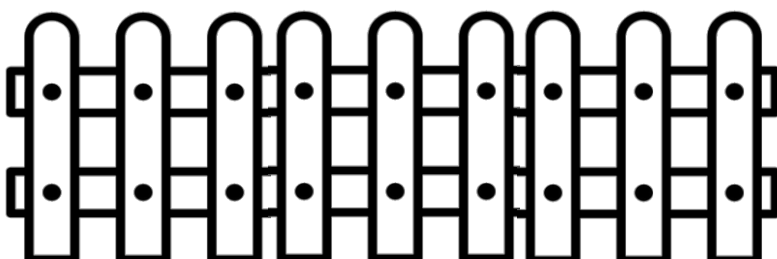
+++++

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำตามมาตราตัวสะกดที่กำหนดให้
 มาตรการละ ๓ คำ (ห้ามเอาคำในตัวอย่าง)

มาตราตัวสะกด	คำที่ ๑	คำที่ ๒	คำที่ ๓
แม่กง			
แม่กม			
แม่เกย			
แม่เกอว			
แม่กก			
แม่กค			
แม่กน			
แม่กบ			

คะแนน

คำเป็น คำตาย

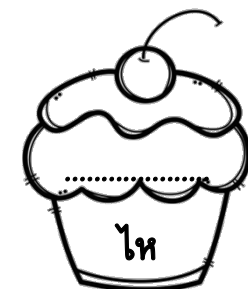
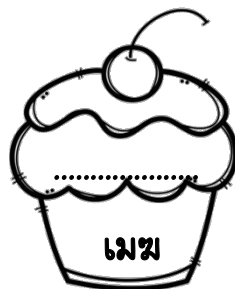
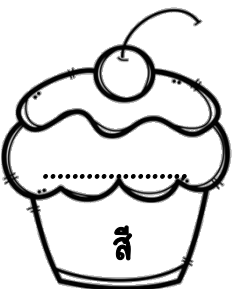
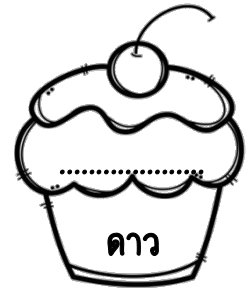
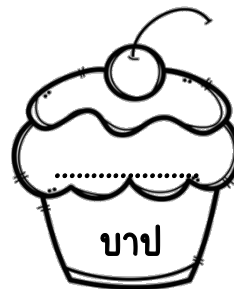
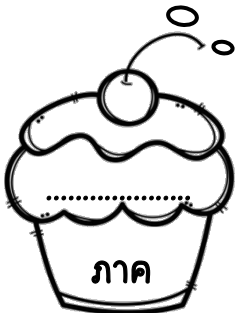
คำเป็น คือ คำที่ประสมกับสระเสียงยาวไม่มีตัวสะกด เช่น กา ดู มี หรือคำที่ประสมกับสระอะไรก็ได้แต่ต้องมีตัวสะกดมาตราแม่ กง กน กม เกย เกอว เช่น กุ้ง ห้าม ดาว รวมทั้งคำที่ประสมกับสระ อำ ไอ โอ เอา เช่น เข้า ไว ใด ต่ำ

คำตาย คือ คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด เช่น ตี ดู พระ หรือคำที่ประสมกับสระอะไรก็ได้แต่ต้องมีตัวสะกดมาตราแม่ กก กค กบ เช่น ลูก จับ ดิด

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบอกว่าคำต่อไปนี้ เป็นคำเป็นหรือคำตาย

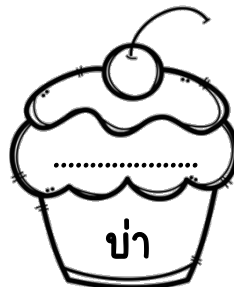
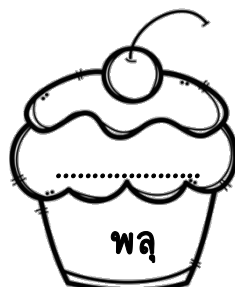
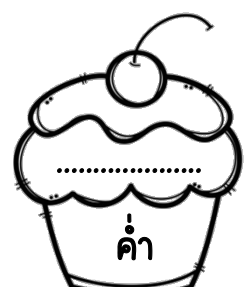
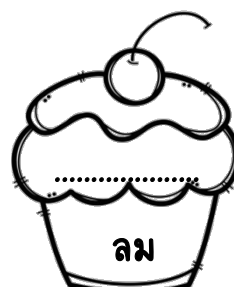
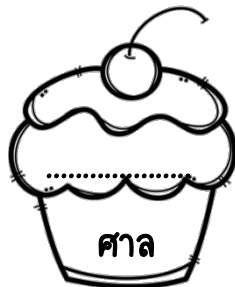

๑. ดูตัวสะกด ถ้าลงท้าย นมขวง = คำเป็น

ถ้าลงท้าย กบด = คำตาย

๒. ถ้าไม่มีตัวสะกดให้ดูสระ ถ้าสระเสียงยาว=คำเป็น

ถ้าสระเสียงสั้น=คำตาย

คะแนน

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง ในหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นประโยค ซึ่งมักปรากฏอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของย่อหน้า

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
๒. อ่านโดยละเอียดเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่องที่ปรากฏ
๓. เรียบเรียงใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านด้วยตนเอง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วบอกประโยคใจความสำคัญ

ข้อความที่ ๑

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-๑๙ ความเครียด ความวิตกกังวลและสับสนเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ แต่เราจะลดความวิตกกังวลที่ทำให้บั่นทอนจิตใจของเราอย่างไร เพราะนอกจากการดูแลร่างกายแล้ว การดูแลจิตใจก็ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผ่านพ้นวิกฤตในครั้งนี้ไปได้

ประโยคใจความสำคัญ คือ

ข้อความที่ ๒

ควรลดการเสพข้อมูลมากเกินไป เมื่อต้องอยู่บ้านตลอด หลายคนก็อาจมีโอกาสดูหรือเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-๑๙ ตลอดเวลา โดยเสพข้อมูลข่าวสารมากเกินไป ย่อมไปกระตุ้นให้คิดมาก เกิดความรู้สึกเครียด วิตกกังวล ตื่นตระหนกมากขึ้น ดังนั้นควรรับข่าวสารหลังจากเวลาทำงาน หรือทำธุระส่วนตัวเสร็จก่อน และการรับข่าวสารควรรับเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันระมัดระวัง ดูแลตนเองตามหลักอนามัย

ประโยคใจความสำคัญ คือ

ข้อความที่ ๓

ควรรับข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น ข้อมูลควรมาจากกระทรวงสาธารณสุข หรือถ้าเป็นข้อมูลข่าวสารเรื่องของการมาตรการเยียวยาช่วยเหลือจากภาครัฐ ควรเปิดรับจากหน่วยงานนั้นโดยตรง

ประโยคใจความสำคัญ คือ

คะแนน

ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง คือ ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ตามความจริง สามารถพิสูจน์สนับสนุนยืนยันได้
ลักษณะของข้อเท็จจริง

มีความเป็นไปได้

มีความสมจริง

มีหลักฐานเชื่อถือได้

มีความสมเหตุสมผล

ข้อคิดเห็น คือ ความรู้สึกนึกคิดหรือข้อเสนอแนะที่แทรกอยู่ในเนื้อหา ไม่สามารถสนับสนุนยืนยันได้
ลักษณะของข้อคิดเห็น

เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก

เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน

เป็นข้อความที่เป็นการเสนอแนะ

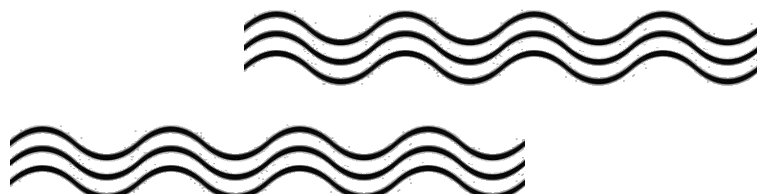
เป็นข้อความที่แสดงความคิดของผู้พูดหรือผู้เขียนเอง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความต่อไปนี้
 โดยทำเครื่องหมาย / ให้ตรงกับข้อความที่เลือก

ที่	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑	แมวไทยมีหน้าตาน่ารักและเฉลียวฉลาด		
๒	ผักและผลไม้มีประโยชน์ต่อร่างกาย		
๓	พระพุทธศาสนามีแหล่งกำเนิดมาจากชมพูทวีป		
๔	พ่อขุนรามคำแหงเป็นผู้ประดิษฐ์อักษรไทย		
๕	โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศที่งดงามมาก		
๖	วันนี้อากาศครึ้มมากฝนคงจะตกหนัก		
๗	พระตำหนักดอยตุงเป็นแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย		
๘	การตื่นนอนแต่เช้าตรู่เป็นกำไรของชีวิต		
๙	สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม		
๑๐	โหม่ดาวิกาเป็นดาราที่สวยงามที่สุด		
๑๑	เราควรดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ ๘ แก้ว		
๑๒	จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย		
๑๓	เด็กที่ติดเกมมักจะทำให้ลืมทุกสิ่งทุกอย่าง		
๑๔	กตัญญู หมายถึง รู้คุณท่าน		
๑๕	การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยดีที่สุด		

คะแนน

การคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน

การคาดคะเน เป็นการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า ในขณะที่อ่านหรือฟังเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งต้องมีเหตุผลมาสนับสนุนด้วยว่าเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

(ภาพจาก สทศ.)

เย็นวันนี้มีตลาดนัดสัญจรมาตั้งอยู่ที่ข้างโรงเรียน เด็กชายต้นกล้าเมื่อกลับบ้านมาเปลี่ยนเสื้อผ้าเรียบร้อยแล้ว เขาจึงรีบออกไปเดินซื้อของที่ตลาด ทันใดนั้นเขามองเห็นแก้ว ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกำลังซื้อของกับแม่ค้าอยู่จึงหวังเข้าไปทักทาย เมื่อเดินเข้าไปใกล้ เขาได้พบธนบัตรใบละหนึ่งร้อยบาทหล่นอยู่ ต้นกล้าเห็นดังนั้นก็รีบก้มลงเก็บในทันที ในใจของต้นกล้าคิดว่าจะ

ลองคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหลังต้นกล้าพบธนบัตร

เหตุการณ์ที่ ๑

เหตุการณ์ที่ ๒

เหตุการณ์ที่ ๓

เหตุการณ์ที่ ๔

คะแนน

การสรุปความรู้และข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน

การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านเพื่อค้นหาข้อคิดหรือคติสอนใจว่า
เรื่องนั้น ๆ ได้ให้ความรู้และข้อคิดใดที่เป็นประโยชน์บ้าง เพื่อให้ผู้อ่านได้นำข้อคิดนั้นไปปรับใช้
ในชีวิตประจำวัน

หลักการสรุปความรู้และข้อคิด

๑. อ่านโดยตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๒. ชิดเส้นใต้ใจความสำคัญที่เป็นความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
๓. สรุปเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ว่าเรื่องนั้นมีคุณค่าอย่างไร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

น้องไม่เด็กขยัน

วันนี้อากาศแจ่มใส น้องไม่ตื่นนอนแต่เช้าแล้วจัดเก็บที่นอนอย่างเป็นระเบียบ
หลังจากนั้นก็ไปล้างหน้าแปรงฟันและไปช่วยคุณพ่อ คุณแม่ทำงานบ้าน เมื่อเสร็จ
เรียบร้อยแล้วน้องไม่ก็อาบน้ำ แต่งตัวและไปใส่บาตรกับคุณแม่

ขณะที่น้องไม่กำลังจะเดินเข้าบ้าน น้องไม่ก็พบกระเป๋าสตางค์ใบหนึ่งหล่นอยู่บนถนน น้องไม่รีบนำไปคืนเจ้าของ
เจ้าของกระเป๋าสตางค์ชมน้องไม่ว่าเป็นเด็กดีมีความซื่อสัตย์

เมื่อรับประทานอาหารเช้าแล้วน้องไม่ก็ขี่รถจักรยานไปโรงเรียน เมื่อมาถึงโรงเรียนน้องไม่นำรถจักรยานไปจอดไว้
อย่างเป็นระเบียบและสวัสดิ์คุณครูที่ยืนรอรับนักเรียนอยู่ที่หน้าโรงเรียน

หลังจากเก็บกระเป๋านักเรียนแล้ว น้องไม่ก็ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน
เมื่อได้ยินเสียงระฆังน้องไม่ก็จะรีบไปเข้าแถวเคารพธงชาติ น้องไม่ตั้งใจร้องเพลงชาติ ไม่เล่น
ไม่คุยกับเพื่อน น้องไม่ป็นเด็กขยันและตั้งใจเรียนหนังสือ น้องไม่ตั้งใจว่าโตขึ้นจะเป็นทหาร
เพราะจะได้ป้องกันประเทศชาติ

น้องไม่ชักชวนเพื่อน ๆ ให้ทำแต่ความดี ให้เพื่อน ๆ รักใคร่สามัคคีกัน และร่วมใจกัน
ทำความดีเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว น้องไม่จึงเป็นที่รักใคร่ของทุกคน

(เรื่องจาก ชาญศักดิ์ ลาหาญ, ๒๕๕๖)

สรุปความรู้ได้ว่า

.....

.....

สรุปข้อคิดได้ว่า

.....

.....

คะแนน

การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนเพื่อผู้เรียนเคยชินกับการเขียนตัวอักษรที่สวยงาม มีความเป็นระเบียบน่าอ่าน การคัดลายมือจะผู้ให้เป็นคนมีสมาธิอีกด้วย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกคัดลายมือจากบทร้อยกรองต่อไปนี้ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด และตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

หนังสือเป็นตราวิชาปัญญาเลิศ

ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน

ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก

ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล

ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี

ยามวิโยคชีพยบัลลังก์นี้

คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

(ผู้แต่ง: ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา)

คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

คัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

คะแนน

การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นภาพรวมของเนื้อเรื่องทั้งหมด โดยอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

คำชี้แจง

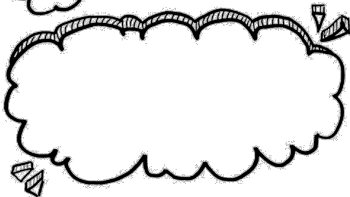
ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ปลาใหญ่กับปลาเล็ก แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง ปลาใหญ่กับปลาเล็ก

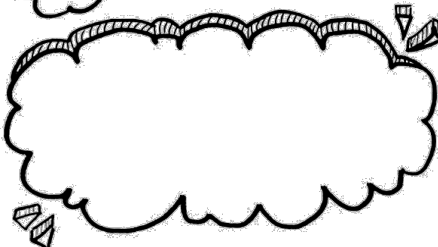
ณ ท้องทะเลแห่งหนึ่ง มีปลาใหญ่ฝูงหนึ่งเกาะกลุ่มกันทำตัวเป็นเจ้าถิ่นรังแกฝูงปลาเล็ก พวกมันว่ายน้ำหาอาหารไปทั่ว เมื่อเจอฝูงปลาเล็กก็จะคอยข่มเหงรังแก จนไม่มีใครกล้ายุ่งกับพวกมัน พวกมันจึงมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ ขนาดตัวของมันจึงใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ต่างกับฝูงปลาเล็กที่ตัวก็ยังเล็กลงๆ วันหนึ่งชาวประมงเห็นว่าแถวนี้มีปลาใหญ่อยู่มากมายจึงลงอวนทิ้งไว้ ระหว่างนั้นก็มีทั้งปลาใหญ่และปลาเล็กมาติดมากมาย ชาวประมงจึงมายกอวนขึ้น พวกปลาเล็ก ๆ ก็สามารถว่ายออกจากตาข่ายได้หมด ส่วนปลาตัวใหญ่ไม่ว่าจะดิ้นเท่าไรก็ไม่สามารถหลุดออกมาได้เลย ปลาตัวใหญ่จึงถูกชาวประมงจับขึ้นเรือแล้วนำไปขายที่ฝั่ง

(ผู้แต่ง: อีสป)

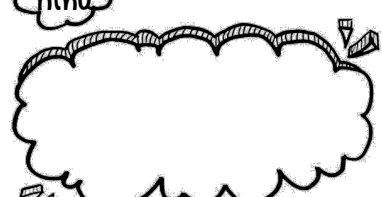
ใคร

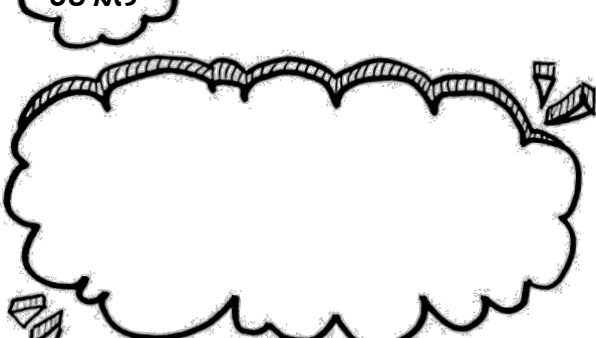
ทำอะไร

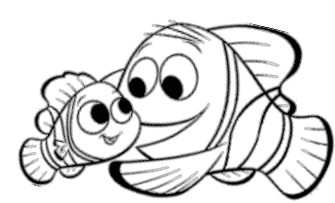
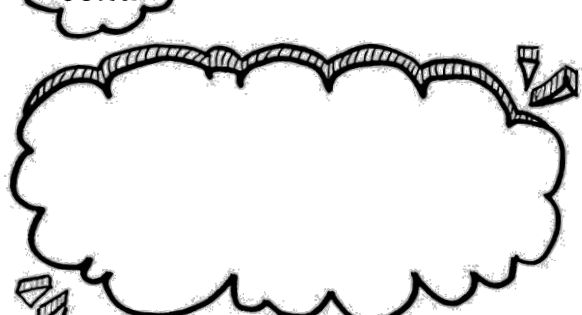
ที่ไหน

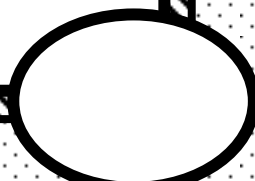
อย่างไร

ข้อคิด

คะแนน

การเขียนย่อความ

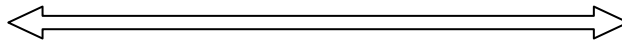

การเขียนย่อความ เป็นการเขียนเพื่อเก็บใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับรัดกุม ด้วยสำนวนภาษาของผู้ย่อเอง โดยยังคงสาระสำคัญของเรื่องเดิม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ย่อความเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง

รูปแบบการเขียนย่อความ

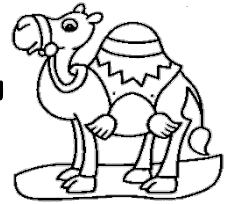
การย่อนิทาน นิยาย บทอ่านเสริม ให้บอกรายละเอียดดังนี้
ย่อ _____ (ประเภทของงาน) เรื่อง _____ (ชื่อเรื่อง) ของ _____ (ผู้แต่ง)
จาก _____ ชื่อหนังสือ _____ หน้า _____ ความว่า _____
(ใจความ)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง เก้าหรือสิบ แล้วเขียนย่อความตามรูปแบบ

[นิทาน เรื่อง เก้าหรือสิบ]

กาลครั้งหนึ่งในทะเลทรายอันแห้งแล้ง ชายผู้หนึ่งกำลังต้อนฝูงอูฐสิบตัวเดินทางไปยังบ่อน้ำข้างหน้าเนินไปได้สักสองสามไมล์ เขาก็ขึ้นขี่หลังอูฐตัวหนึ่ง แล้วก็นับอูฐที่เหลือนับได้เก้าตัว เขาก็ตะลึงตะลานลงจากหลังอูฐ เดินกลับหลังไปหาเจ้าตัวที่หายไป หาเท่าใดไม่เห็นร่องรอยของมันเลย ใจคิดว่า อูฐหายไปแล้วแน่ ๆ จึงเลิกหาหันหน้าเดินไปยังฝูงอูฐข้างหน้าอย่างรีบเร่งด้วยความเสียดยและกลัดกลุ้ม แต่แล้วกลับตีใจลิงโลด โน่นไง! อูฐทั้งสิบตัวเดินอยู่ข้างหน้าโน่นเอง

เขาขึ้นขี่หลังอูฐตัวหนึ่งเดินไปได้สักพัก ก็ลองนับจำนวนอูฐดูใหม่อีกครั้งหนึ่ง เหลือเก้าตัวอีกแล้ว เขารีบตะกอลงจากหลังอูฐ พิศวงงงงวยเต็มที่ หันหลังกลับไปเดินหาตัวที่หายอย่างอดทนระอาใจ หาเท่าใดก็ไม่พบก็รีบวิ่งทะเลาะทะลักกลับไปยังฝูงอูฐข้างหน้าแล้วก็นับดู แสนประหลาดใจนักที่เห็นอูฐสิบตัวเดินเอื่อยเฉื่อยอย่างเกียจคร้านอยู่ทั้งฝูง เขาเลยโทษความรอนแรงของทะเลทรายแล้วก็ขึ้นขี่อูฐตัวที่เดินรั้งท้ายอยู่ ลงมือนับจำนวนอูฐดูอีกเป็นครั้งที่สาม ไม่เข้าใจเอาเลยจริง ๆ ว่าทำไมมันถึงหายไปตัวหนึ่งอีกแล้ว เขาโคดลงจากหลังอูฐ แข่งด่าซาตานไปพลาง นับจำนวนอูฐไปพลางอย่างเหนื่อยเต็มทน อ้าว! นับได้สิบตัวอีกแล้ว

“ดีละ...ไอ้ผีร้ายเจ้าเล่ห์” เขาบ่นอุบอิบ “ข้าเดินไปเอง แล้วมีอูฐอยู่ครบฝูง ดีกว่าจะขี้มันไปแล้วก็ต้องหายไปอีกตัวหนึ่ง”

(ที่มา : ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา. . หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา เรื่อง มาหัวเราะกันเถิด. กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๓๑ หน้า ๑๕-๑๖)

คะแนน

การเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นการเขียนข้อความที่ฝ่ายหนึ่งเขียนส่งไปให้อีกฝ่ายหนึ่ง แม้ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารจะรวดเร็ว แต่การเขียนจดหมายก็ยังคงได้รับความนิยม จดหมายมีหลายประเภท เช่น จดหมายส่วนตัว จดหมายราชการ ฯลฯ ในขั้นนี้จะได้ฝึกเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา

+ _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _ + _

คำชี้แจง

ให้นักเรียนดูตัวอย่างการเขียนจดหมายถึงเพื่อน แล้วเขียนจดหมายถึงเพื่อนของตนเอง

๙ หมู่ ๘ ตำบลตะกั่วป่า
อำเภอหนองสองห้อง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๙๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

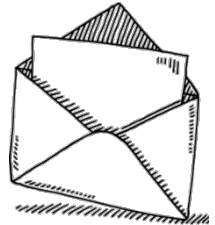
สายฝนเพื่อนรัก

สวัสดีฝนเพื่อนรักเป็นอย่างไบบ้าง สบายดีหรือเปล่า ที่บ้านเราตอนนี้อากาศเริ่มจะเย็นลงแล้ววันนี้เป็นวันเปิดงานใหม่วันแรก เราอยากให้ฝนมาเที่ยวด้วยกันจังเลย เพราะมีของขายเยอะมาก ๆ ถ้าฝนมีเวลาวางอย่าลืมเขียนจดหมายมาหาเราบ้างนะ

สุดท้ายนี้เราหวังว่าช่วงปีใหม่นี้ฝนจะได้กลับมาเยี่ยมบ้าน ไว้เดี๋ยวเราเขียนจดหมายไปหาใหม่ อากาศเริ่มเปลี่ยนแปลงดูแลสุขภาพด้วย

รักและคิดถึง

ธนชัย ดีจัง

คะแนน

การเขียนบันทึกและ เขียนรายงาน

การเขียนบันทึก เป็นการเขียนเพื่อจดย่อสาระสำคัญ เพื่อบันทึกความจำ ซึ่งอาจจะบันทึกแบบทางการและไม่เป็นทางการก็ได้ ส่วนการเขียนรายงาน เป็นการเขียนเพื่อนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้า หรือผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นทราบ

การเขียนรายงานให้สมบูรณ์ ประกอบด้วย

๑. หน้าปก
๒. คำนำ
๓. สารบัญ
๔. เนื้อเรื่อง
๕. บรรณานุกรม

รายงานการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง พืชสุรา
จัดทำโดย
เด็กชายสมโชค ทรัพย์ไพร
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
โรงเรียนวัดหนองน้ำจืด
เสนอ
คุณครูแสนรัก ชื่นชม
รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาภาษาไทย
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

คำนำ
รายงานเรื่องพืชสุราฉบับนี้ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเนื้อหาของการศึกษา เพื่อให้อ่านได้ทราบถึงผลสืบค้นมาจากการศึกษา และร่วมกันบรรณารักษ์ในการจัด และ เลิก การศึกษา ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะยังเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อให้อ่านได้ตระหนักถึงพืชสุรา รวมไปถึงการหลีกเลี่ยงห่างไกลจากการดื่มสุรามาด้วย
ผู้จัดทำ
๓ มิถุนายน ๒๕๖๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนหน้าปกรายงานและคำนำในหัวข้อ “ลูกประคบสมุนไพร”

รายงานการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำนำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คะแนน

การเขียนเรื่องตาม จินตนาการ

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เป็นการเขียนโดยใช้ความคิด (จินตนาการ) ร่วมกับประสบการณ์จริงของแต่ละบุคคล เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ โดยความคิดที่สื่อออกมานั้นจะต้องมีสถานที่/เวลา มีตัวละคร มีการเคลื่อนไหว มีเหตุการณ์ รวมไปถึงคุณธรรมต่าง ๆ ที่อาจสอดแทรกไว้ด้วย

หลักการเขียนเรื่องจากภาพ

๑. จินตนาการถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากหัวข้อที่ได้รับ เช่น ชื่อเรื่องหรือรูปภาพ
๒. ผูกเรื่องและลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ตัวละคร สถานที่ เหตุการณ์
๓. เขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน เว้นวรรคให้ถูกต้อง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพที่กำหนดให้ พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง

(ภาพจาก สทศ.)

คะแนน

การตั้งคำถามและตอบ

คำถามจากเรื่องที่ฟัง

การฟังหรือดูในแต่ละครั้ง นักเรียนควรฝึกตั้งคำถามและตอบคำถาม ซึ่งในการตั้งคำถาม ควรใช้ประโยคที่ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้ ประโยคคำถามจะมีคำแสดงการถามอยู่ต้นหรือท้าย ประโยคก็ได้ ซึ่งคำถามจะบอกเจตนาของผู้ถามว่าต้องการคำตอบอย่างไร เช่น ใคร (ชื่อบุคคล) อะไร (สิ่งของ) ที่ไหน (ชื่อสถานที่) เมื่อใด (กาลเวลา) อย่างไร (เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วเขียนตอบสั้น ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลจากเรื่อง

๑. ฉันมีสี่ขา เทียวหาจับหนู ชอบกินปลาทุ แสนรู้ปราดเปรี้ยว

คำถาม เรื่องนี้กล่าวถึงใคร

คำตอบ.....

คำถาม ถ้านักเรียนนำสัตว์ชนิดนี้มาเลี้ยงจะส่งผลอย่างไร

คำตอบ.....

๒. แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

คำถาม บทร่ายกรองนี้ให้ข้อคิดอะไร

คำตอบ.....

คำถาม เพราะเหตุใดจึงต้องปฏิบัติตามข้อคิดนี้

คำตอบ.....

๓. แก้วอยู่กับพ่อเพียงลำพัง พ่อทำงานเพื่อส่งแก้วเรียนหนังสือ วันหนึ่งพ่อล้มป่วย ไม่มีเงินส่งเสียแก้วเรียนต่อได้ แก้วจึงขาดเรียนบ่อยเพราะต้องทำงานพิเศษและดูแลพ่อ เมื่อครูทราบเรื่องก็เห็นใจ จึงเสนอเรื่องให้โรงเรียนมอบทุนการศึกษาให้แก้วเรียนต่อ แก้วขยัน ตั้งใจเรียน และสอบได้คะแนนสูงสุด จึงได้รับทุนเรียนดีมีคุณธรรมจนแก้ว ได้เรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย

คำถาม การที่พ่อป่วยส่งผลอย่างไรต่อชีวิตของแก้ว

คำตอบ.....

คำถาม แก้วเป็นคนอย่างไร และส่งผลต่อชีวิตในอนาคตแก้วอย่างไร

คำตอบ.....

คะแนน

คำนาม

คำนาม คือ คำเรียกคน พืช สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรืออาการต่าง ๆ แบ่งได้ ๕ ชนิด คือ

๑. สามานยนาม คือ คำนามที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น รถ ครู นก
๒. วิสามานยนาม คือ คำนามที่ชี้เฉพาะเจาะจง เช่น ฮอนด้า นกแก้ว จังหวัดเลย
๓. ลักษณะนาม คือ คำนามที่บอกลักษณะของคำด้านหน้า เช่น พัน ๑ ชี บ้าน ๑ หลัง
๔. สมุหนาม คือ คำนามที่บอกหมวดหมู่หรือความเป็นกลุ่ม เช่น คณะครู ฝูงนก
๕. อาการนาม คือ คำนามที่บอกกิริยาอาการของคน สัตว์ และสิ่งของ
 - การ + คำกริยา เพื่อบอกการกระทำ เช่น การอ่าน การวิ่ง การพูด
 - ความ + คำวิเศษณ์ เพื่อบอกความรู้สึก เช่น ความดี ความรัก ความสวย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำนามต่อไปนี้เติมลงในประโยค พร้อมทั้งบอกชนิดของคำนามนั้น

.....เป็นแร็ปเปอร์สาวที่มาแรงที่สุดในตอนนี้

.....

.....หลายแห่งเริ่มทยอยเปิดเรียนกันแล้ว

.....

พี่พาน้องไปซื้อ.....

.....

.....แหวกว่ายไปมาอย่างสนุกสนาน

.....

ปากกา.....นี้สามารถลบคำผิดได้ด้วยนะ

.....

วันที่สิบสี่กุมภาพันธ์เป็นวันแห่ง.....

.....

พ่อซื้อบ้านไว้ที่ต่างจังหวัด ๑

.....

.....โน้มน้าวใจเป็นทักษะอย่างหนึ่งของแม่ค้าออนไลน์

.....

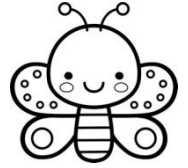
คะแนน

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องกล่าวซ้ำอีก แบ่งได้ ๖ ชนิด คือ

๑. บุรุษสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้เรียกบุคคล แบ่งได้ ๓ ลักษณะ ได้แก่

- บุรุษที่ ๑ แทนผู้พูด เช่น ฉัน ผม ข้าพเจ้า เรา อาตมา
- บุรุษที่ ๒ แทนผู้ฟัง เช่น ท่าน คุณ เธอ เอ็ง โยม
- บุรุษที่ ๓ แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา มัน แก หล่อน

๒. ปฤจฉาสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แสดงคำถาม มักใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เช่น ใครกินขนมเปียกปูนของฉัน

๓. วิภาคสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้ชี้ชี้หรือแยกส่วนคำนามที่อยู่ด้านหน้า ใช้คำว่า ต่าง บ้าง กัน เช่น นักเรียนบ้างก็เล่นบ้างก็คุย

๔. อนิยมสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้คำแสดงคำถามมาแทนคำนาม โดยไม่กำหนดชี้เฉพาะ และไม่ใช้ประโยคคำถาม เช่น ใครจะไปอ่านหนังสือจนจบเล่ม

๕. นิยมสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามเพื่อบอกระยะใกล้-ไกล มักใช้คำว่า นี่ นั้น โน่น นี่ นั้น โน่น เช่น นี่คือโรงเรียนของฉัน

๖. ประพันธสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามด้านหน้าเพื่อเชื่อมกับอีกประโยคหนึ่งให้ต่อเนื่องกัน มักใช้คำว่า ผู้ ที่ ซึ่ง อัน เช่น ครูชอบคนที่มีมารยาดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำสรรพนามต่อไปนี้เติมลงในประโยค พร้อมทั้งบอกชนิดของคำสรรพนามนั้น

อะไร	โน่น	ไหน	บ้าง	ใคร	เขา	นี้	กัน	ที่	ต่าง
ประโยค					ชนิดของคำสรรพนาม				
๑. ยางลบ.....อยู่บนโต๊ะเป็นของฉัน									
๒. นักกีฬา.....ทำหน้าที่ของตน									
๓.ฉันก็กินได้หมด									
๔.คือบ้านของฉัน									
๕. ชาวบ้าน.....ทำสวนบ้างก็ทำนา									
๖. เธอจะไป.....									
๗.จะไปกินพริกเผ็ดขนาดนั้น									
๘.ได้จากไปแล้ว									
๙. กระเป๋าใบ.....ของฉัน									
๑๐. นักเรียนแย่ง.....ตอบคำถาม									

คะแนน

คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ หรือบอกสภาพของคำนาม ในระดับชั้นนี้เรียน ๓ ชนิด คือ

๑. อกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ ไม่ต้องมีกรรมมารับ เช่น ฝนตก
๒. สกรรมกริยา คือ คำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับความหมายจึงจะสมบูรณ์ เช่น ครูกินข้าว
๓. วิกตรกริยา คือ คำกริยาที่ไม่สมบูรณ์ ต้องใช้ส่วนเติมเต็ม ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม หรือคำวิเศษณ์ มาทำให้มีใจความสมบูรณ์ มักมีคำว่า เป็น เหมือน คล้าย เท่า เช่น เขาเป็นนักร้อง

คำชี้แจง

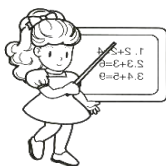
ให้นักเรียนเติมคำกริยาใต้ภาพ พร้อมทั้งแต่งประโยคจากคำกริยานั้น

คะแนน

การใช้พจนานุกรม

พจนานุกรม เป็นหนังสือที่รวบรวมความหมายและที่มาของคำในภาษาไทยหนึ่ง เพื่อให้อ่านและเขียนคำนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง การใช้พจนานุกรมไทย มีหลักดังนี้

๑. เรียงลำดับตามรูปพยัญชนะตัวแรกในคำ ตั้งแต่ ก-ฮ และแทรก ก ฤ ฦ ฦ ด้วย

ก	ข	ช	ค	ค	ฌ	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ฌ
ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ท	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ
น	บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ฤ
ฤ	ล	ภ	ภ	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ

๒. หากรูปพยัญชนะเหมือนกัน จะเรียงตามรูปสระ ดังนี้

อะ	อั	อั	อา	อำ	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู	เอ
เอะ	เอา	เอาะ	เอ็	เอ๋	เอ๊ะ	เอ๊	เอั	เอ็	แอ	แอะ	โอ
โอะ	โ										
เช่น	ก	มาก่อน	ก								

๓. หากรูปพยัญชนะและสระเหมือนกัน จะเรียงลำดับตามรูปวรรณยุกต์
สามัญ เอก โท ตรี จัตวา
เช่น กู มาก่อน กู

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียงลำดับคำในพจนานุกรมดังต่อไปนี้

- ถั่ว ถั่ว ร่ม บ้าน
- พุท พุด พุง พุ่ม
- ม้า ช้าง ปลา ยีราฟ ควาย
- บันเทิง บันได บันลือ บันดาล
- ตรง ตรง ถ่อม ตรง

คำชี้แจง

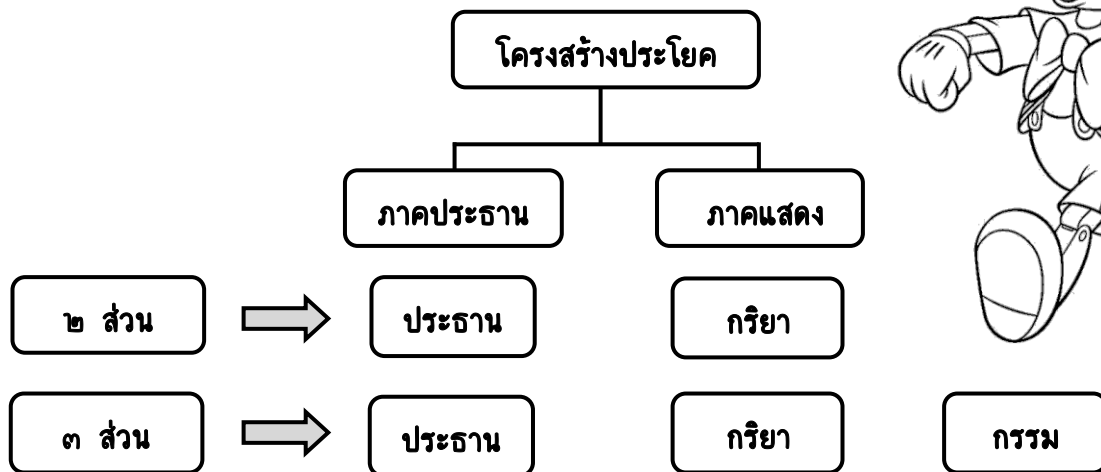
ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

กลยา.....	ไพรวัน.....
ปักษา.....	เฉอ.....
ภาสกร.....	บุหลัน.....

คะแนน

ประโยคสามัญ

ประโยค คือ ข้อความที่สามารถสื่อความได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกส่วนประกอบของประโยค จากประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. กระต่ายวิ่งเร็ว	กระต่าย	-	วิ่ง	เร็ว	-	-
๒. นกน้อยเกาะกิ่งไม้						
๓. ช้างเป็นสัตว์กินพืช						
๔. แมวสีดำกินปลาในจาน						
๕. ฝนตกหนักมาก						
๖. หญิงคนนั้นพูดจาไพเราะ						
๗. พี่ของฉันหัวเราะเสียงดัง						
๘. ลูกของฉันล้างรถสีดำ						
๙. แมลงปีกแข็งกระพือปีกเร็วมาก						
๑๐. แม่กินขนมอย่างเอร็ดอร่อย						

คะแนน

คำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน พยัญชนะต้นรูปใดก็ได้ประสมด้วยสระเสียงเดียวกัน และมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน วรรณยุกต์จะมีหรือไม่มีก็ได้ เช่น

อยู่เย็น เป็นสุข ข้าวยาก มากแพง
ลำบาก ยากเย็น ขิงก็รา ชากี้แรง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนโยงเส้นคำที่มีสัมผัสคล้องจองกัน

๑. ข้ามถนนให้ถูกต้อง	เพื่อชีวิตจะปลอดภัย
๒. เป็นประทีปส่องปัญญา	เป็นนาวาสู่ความสำเร็จ
๓. เด็กดีเป็นศรีชาติ	เด็กฉลาดชาติเจริญ
๔. ปลุกไมตรีอย่ารู้ร้าง	สร้างกุศลอย่ารู้โรย
๕. ต้นไม้คือเพื่อชีวิต	เจ้าช่วยดูดอกอากาศพิษแทนข้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำต่อไปนี้ เติมใส่ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

อุรา	ตะเภา	ไทย	ยิ่งใหญ่
พักผ่อน	ไว้	สงกรานต์	ผ่าน
ตา	ดำ	กีฬา	สำราญ

เข้าสู่หน้าร้อน

ทำบุญ_____

รดน้ำ_____หัว

ขึ้นฉ่ำ_____

ไม่เคยเจ็บเหงา

แสนสุข_____

ปีกเป่า จุฬ้า

เสริมส่งคง_____

_____อยู่บ้าน

ยามเดือนเมษา

ขอพรยาย_____

เล่นน้ำสงกรานต์

ลม_____พัด_____

เชิญเล่นว่าว_____

_____ชิงชัย

_____คู่เมือง

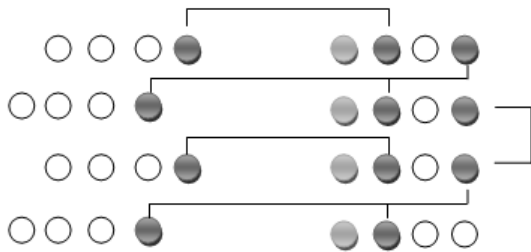
คะแนน

การแต่งกลอนสี่

กลอนสี่ คือ คำประพันธ์ประเภทกลอนที่บังคับจำนวนคำในวรรค บังคับสัมผัส ไม่บังคับวรรณยุกต์ ๑ บท มี ๒ บาท บาทละ ๒ วรรค วรรคละ ๔ คำ

แผนผังกลอนสี่

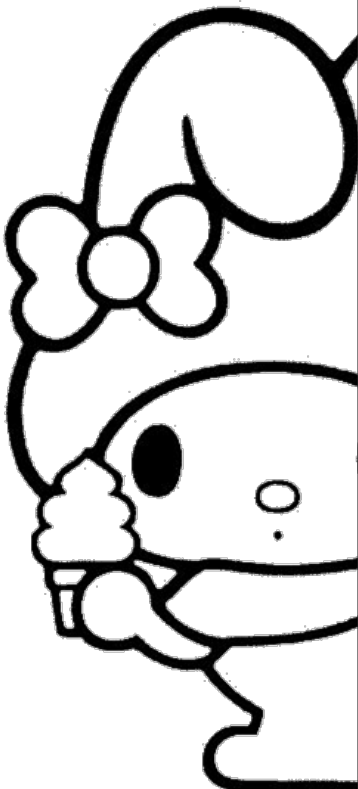
ตัวอย่างกลอนสี่

เด็กไทยวันนี้	ต้องดีต้องเก่ง
ต้องช่วยตัวเอง	ต้องเร่งก้าวไป
ชื่อสัตย์อดทน	ฝึกฝนวินัย
เรารักเมืองไทย	ร่วมใจทำดี

(ที่มา หนังสือภาษาไทย ป.๑)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งกลอนสี่ โดยหาคำมาเติมลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

๑. นกเอี้ยงนกน้อย

ฉันนั้นชอบ.....

บิน.....ละล่อง

จ้องนกน้อยเอ๋ย

๒. ปู่เฒ่าปูนา

เด็กน้อยชอบ.....

เซ.....ลงรู

ปูนาขาเก

๓. ฝนตกหุยมหยม

เขาซื้อผัก.....

.....ไปตลาด

ใส่ถาดจนเต็ม

๔. หนูน้อยคน.....

ไปบางหัวเสือ

รีบเร่งพาย.....

เพื่อหาเพื่อนตน

๕. ฉันคืออะไร

หนูลองอ่านดู

เล่ม.....ในตู้

ความ.....มากมี

คะแนน

คำขวัญ

คำขวัญ คือ ข้อความสั้น ๆ กระชับรัดกุม นิยมแต่งให้คล้องจองกันเพื่อให้จดจำได้ง่าย มีความหมายไปในทางที่ดี จูงใจ ให้ข้อคิด ชวนให้ปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนใหญ่ เราจะได้ยินคำขวัญวันเด็ก คำขวัญวันครู หรือคำขวัญต้านยาเสพติด เช่น

- ครูให้ความรู้ ควบคู่จรรยา ปวงชนทั่วหล้า น้อมบูชาครู
- มีคุณธรรมน่าใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข

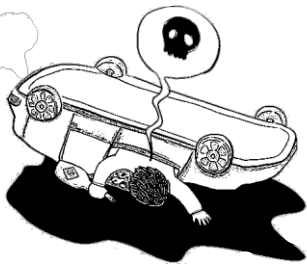
หลักการแต่งคำขวัญ

๑. ใช้ถ้อยคำสั้น กระชับ แบ่งจังหวะคำสม่ำเสมอ
เช่น อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสิ้น
๒. เขียนให้ตรงจุดมุ่งหมายอย่างเด่นชัด
เช่น ขับรถถูกกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ
๓. เป็นคำตักเตือนให้ปฏิบัติในทางที่ดี
เช่น ทำดีให้คนเกรง ดีกว่าเป็นนักเลงให้คนกลัว

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งความขวัญให้สอดคล้องกับภาพต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คะแนน

สำนวน

สำนวน คือ คำกล่าวที่คมคาย กะทัดรัด ฟังดูไพเราะ และจับใจความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง สำนวนเป็นคำกล่าวที่ใช้ถ้อยคำเพียงเล็กน้อย แต่มีความหมายลึกซึ้งมาก เช่น

จืดเลือดกับปู

หนูกดถึงข้าวสาร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำพยานะหน้าความหมายของสำนวน มาเติมลงหน้าสำนวนให้ถูกต้อง

.....เส้นผมบังภูเขา

.....ปอกกล้วยเข้าปาก

.....กระต๋ได้น้ำ

.....ไก่ได้พลอย

.....เขียนเสือให้วัวกลัว

.....ขี่ช้างจับตั๊กแตน

.....เด็กเลี้ยงแกะ

.....เกลือเป็นหนอน

.....เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

.....อ้อยเข้าปากข้าง

.....กินน้ำเห็นปลิง

.....วัวลืมหิน

.....ผักชีโรยหน้า

.....กบในกะลาครอบ

.....วัวหายล้อมคอก

ก. เห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ข. เรื่องง่าย ๆ แต่คิดไม่ออก เหมือนมีอะไรมาบัง

ค. ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียขวัญ

ข. คนที่ได้ดีแล้วลืมหินของตัวเอง

ง. อาการแสดงความดีอกดีใจ ตื่นเต้นจนตัวสั่น

จ. คนที่ชอบพูดปิด โกหก จนไม่มีใครเชื่อถือ

ฉ. ทำความดีแต่เพียงผิวเผิน

ช. ของหายแล้วจึงคิดป้องกัน

ซ. คนที่สนิทสนมกัน แต่กลับคิดทรยศกัน

ณ. สิ่งหรือประโยชน์ที่ตกอยู่ในมือแล้วไม่ยอมคืน

ญ. ผู้ที่มีความรู้น้อยแต่สำคัญตนว่าเป็นผู้รอบรู้

ฎ. ง่ายไปเสียทุกอย่าง

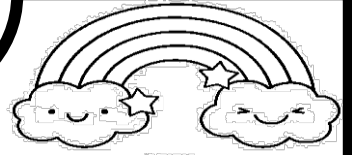
ฏ. ลงทุนมากแต่ได้ผลน้อย

ฐ. รู้สึกตะขิดตะขวงใจในสิ่งของที่มีมลทิน

ท. ได้สิ่งที่มีค่าแต่ไม่รู้คุณค่า

คะแนน

ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คือ ภาษาที่ใช้อยู่ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ ในประเทศไทยมี
ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาถิ่นใต้ และภาษาถิ่นเหนือ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนนำคำภาษาถิ่นต่อไปนี้ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

บักอ๊อ น้ำเต้า ฟักแก้ว

แหล่ อุ้ เว้า

บะนอแน บักเขียบ น้อยหน้า

จ้าง ช่าง ฉ่าง

แซบ ลำ ร้อย

ผักหละ ผักขา ยอดอม

มะก้วยเต็ด บักหุง ลอกอ

ซี้จู้ ซี้ตัว ซี้ฮัก

ค้อนก้อม ต้นรุม อีสุม

จ๊กกั้ม ซี้เกี่ยม ตีนจก

ภาษาไทยกลาง	ภาษาไทยถิ่นเหนือ	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยถิ่นใต้
อร่อย			
พูด			
มะละกอ			
ช่าง			
ฟักทอง			
น้อยหน้า			
โกหก			
จิ้งจก			
ชะอม			
มะรุม			

คะแนน

ข้อคิดจากนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านไทย คือ นิทานประเภทหนึ่งที่เล่ากันมาปากต่อปาก บ้างก็ว่าเกิดขึ้นจริง บ้างก็ว่าเป็นเรื่องถูกแต่งขึ้น โดยนิทานพื้นบ้านนี้ได้สอดแทรกสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ เมื่ออ่านหรือฟังแล้วมีข้อคิดและคติสอนใจที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านต่อไปนี้ แล้วบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

พญาคันคาก

พระมเหสีให้กำเนิดโอรสรูปประหลาด ผิวกายเหลืองอร่ามดังทองคำ แต่เป็นตุ่มตอเหมือน ผิวคางคกจึงขนานนามว่า ท้าวคันคาก (คางคก)

เมื่อโตขึ้นท้าวคันคากอยากได้พระชายา แต่พระราชผู้เป็นพ่อได้ห้ามไว้ เพราะอabay ในรูปร่างของท้าวคันคาก ท้าวคันคากจึงตั้งจิตอธิษฐานขอพรจากพระอินทร์ จึงได้นางอุตรกฤษทวีป เป็นชายา ส่วนท้าวคันคากเองก็ถอดรูปกายคันคากออกกลายเป็นชายหนุ่มรูปงาม

ต่อมาท้าวคันคากได้ขึ้นครองเมือง มีชื่อว่าพญาคันคาก โดยตั้งตนอยู่ในทศพิธราชธรรม ทำให้พญาแถนผู้อยู่บนฟ้าพอใจ เพราะมนุษย์ไปส่งส่วยให้พญาคันคากจนลืมนุชาพญาแถน พญาแถนจึงสั่งพญานาคไม่ไปให้น้ำในฤดูทำนา ทำให้เกิดความแห้งแล้ง ชาวเมืองจึงไปร้องขอพญาคันคากให้ช่วย

พญาคันคากจึงเกณฑ์กองทัพสัตว์มีพิษทั้งหลาย ทำทางและยกทัพขึ้นไปสู้กับพญาแถน จนได้ชัยชนะและเจรจาต่อพญาแถนขอให้เมตตาชาวเมือง ส่งฝนตามฤดูกาลทุกปี โดยจะให้ชาวบ้าน จุดบั้งไฟขึ้นมาเตือน

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทุก ๆ เดือนหกซึ่งเป็นช่วงเริ่มฤดูทำนา ชาวอีสานจึงมีประเพณีบุญบั้งไฟ เพื่อบูชาพญาแถน เพื่อจะได้ส่งฝนลงมาให้ตลอดฤดูเพาะปลูก

ข้อคิดที่ได้จากเรื่องพญาคันคาก

.....

.....

.....

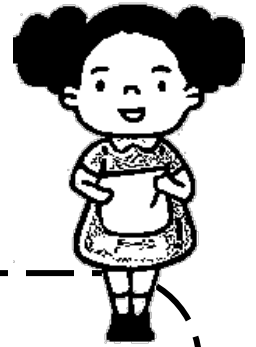
.....

คะแนน

ท่องจำบทอาขยาน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนท่องจำบทอาขยานต่อไปนี้ แล้วมาสอบอ่านกับคุณครู

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ปากเป็นเอกเหมือนเสมกมนต์ให้คนเชื่อ
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
เป็นรากฐานเกิดตนพ้นลำเค็ญ
เร่งสั่งวรเวียรไว้ใช้ว่าเล่น
ช่วยให้เด่นดีหนักหนารู้ทำคน
เรียนไปเกิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ยามวิโยคชีพยับลำบากหนนี้
คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน
(ผู้แต่ง: ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา)

สยามมนุสดี

ใครรานใครรุกด้าว
ไทยรบจนสุดใจ
เสียเนื้อเลือดหลังไหล
เสียชีพไปเสียสิ้น
หากสยามยังอยู่ยัง
เราก็เหมือนอยู่คง
หากสยามพินาศลง
เราก็เหมือนมอดม้วย

แดนไทย
ขาดดิน
ยอมสละ ลิ่นแล
ซื้อกองเกียรติงาม
ยืนยง
ชีพด้วย
ไทยอยู่ ได้ฤฯ
หมดสิ้นสกุลไทย
(พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พฤษภกาสร

พฤษภกาสร
โทนต์เสน่คง
นรชาติวางวาย
สถิตยั่วแต่ชั่วดี

อิกกุญชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประดับไว้ในโลกา

(ผู้แต่ง: สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปรมาณูชิตชินวร)

คะแนน